

INFORME SOBRE PROPOSTA DE DISPOSICIÓ

Disposició: Projecte de Decret llei pel qual s'adopten mesures urgents per pal·liar els efectes de la sequera en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya.

Departament: Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

Impacte pressupostari: Previsió de reducció d'ingressos de l'ACA de 650.000 euros mensuals

Descripció i justificació de la proposta

1. Les precipitacions al districte de conca fluvial de Catalunya han experimentat una severa reducció en el decurs dels darrers tres anys que s'ha accentuat a partir de l'any 2021, s'ha agreujat durant els anys 2022 i 2023 i que persisteix a l'inici del 2024.
2. El Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera (PES), aprovat per l'Acord GOV/1/2020, de 8 de gener, inclou les regles d'explotació dels sistemes i les mesures que cal aplicar en relació amb el domini públic hidràulic, amb l'objecte de minimitzar els efectes dels episodis de sequera.
3. Mitjançant el Decret llei 1/2023, de 28 de febrer, pel qual s'estableixen mesures extraordinàries i urgents per fer front a la situació de sequera excepcional en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya, es van establir les normes i les mesures extraordinàries i urgents per a l'aprofitament dels recursos hidràulics escassos en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya, amb la finalitat de garantir la prestació adequada dels serveis del cicle de l'aigua i, en especial, l'abastament domiciliari d'aigua apta per al consum humà.
4. La Llei 9/2023, del 19 de maig, de mesures extraordinàries i urgents per a afrontar la situació de sequera excepcional a Catalunya va complementar el Decret llei 1/2023, del 28 de febrer, perquè les administracions competents en el servei d'abastament d'aigua puguin, d'una banda, aprofitar els recursos hídrics de tot el territori català i garantir la prestació adequada dels serveis del cicle de l'aigua, en especial, l'abastament domiciliari d'aigua apta per al consum humà, i, de l'altra, planificar les inversions urgents i habilitar-ne l'execució pel tràmit d'emergència.
5. La persistència en la situació de sequera fa preveure que en els propers mesos serà necessari continuar aplicant les mesures establertes en aquest paquet normatiu. L'experiència adquirida durant aquest temps en l'aplicació de les mesures establertes per front a la situació de sequera ha permès constatar la necessitat d'introduir-hi modificacions ja sigui per contemplar situacions no previstes inicialment i que poden contribuir a facilitar l'entrada de nous recursos, com seria el règim de les dessaladores de titularitat privada, ja sigui per completar la regulació de determinades mesures per facilitar-ne l'aplicació, com serien: el desplegament de la facultat que tenen les entitats titulars dels drets d'aprofitament, generalment els municipis, d'establir limitacions als seus abonats per complir les dotacions d'aigua en alta alta; la previsió d'un tractament diferenciat als refugis climàtics; o la

modificació del règim sancionador per incompliment del PES per tal de facilitar-ne l'aplicació, i dirigir-lo a penalitzar l'excés de consum.

6. El PES estableix una sèrie de limitacions i restriccions al consum d'aigua per determinats usos en les fases de sequera hidrològica i fixa dotacions màximes per al subministrament d'aigua a poblacions. A més, estableix que les administracions competents en la gestió del servei d'abastament domiciliari tenen el deure de vetllar pel compliment de les limitacions que s'estableixin en l'ús de l'aigua per a abastament de població, i com a titulars de drets d'aprofitament d'aigua per a ús d'abastament urbà, habilita als ens locals per dictar limitacions de consum als seus abonats, a fi d'assolir les reduccions necessàries en els consums globals del servei.
7. Amb la tramitació d'aquesta proposta, s'estableixen les principals mesures, entre d'altres: disposar d'uns llindars homogenis de consum domèstic i el seu equivalent als establiments d'allotjament turístic, i que aquest es pugui aplicar a la propera temporada turística, definició del que són els refugis climàtics, encaix en el PES de les dessaladores de titularitat privada, i la modificació del règim sancionador.
8. La previsió d'uns llindars homogenis alhora d'establir aquestes limitacions atorgarà una major seguretat jurídica a favor de les entitats locals, i permetrà també traslladar aquests llindars a la ciutadania, donant un missatge unívoc. D'altra banda, i pel que fa als establiments d'allotjament turístic, es considera necessari que el PES també estableixi l'equivalència dels llindars.
9. Les conseqüències evidents de les onades de calor sobre la salut de les persones fan més necessari que mai assegurar que la població més vulnerable disposi d'equipaments municipals d'ús públic per esmorteir els períodes de temperatures extremes. L'ompliment de piscines municipals amb aigua potable és, en aquest context, una evident mesura d'adaptació als impactes del canvi climàtic i salvaguarda davant la vulnerabilitat social.
10. Atès que les piscines queden afectades per les mesures del Pla Especial de Sequera en fase d'Emergència 1, 2 i 3, es proposa que els plans d'emergència en situacions de sequera municipals puguin admetre el reompliment de piscines que hagin estat declarades refugis climàtics, en les quantitats indispensables per garantir la qualitat sanitària de l'aigua.
11. Una altra modificació que s'introdueix en el PES és l'establiment d'un règim especial per a les instal·lacions de dessalinització d'aigua de mar de titularitat privada. L'establiment d'un règim especial pel consum d'aigua procedent d'instal·lacions de dessalinització d'aigua de mar de titularitat privada es justifica en el fet que l'aportació amb finançament privat de nous recursos hídrics procedents de dessalinització és una aportació addicional al sistema d'abastament que no compromet l'explotació racional dels recursos superficials i subterranis.
12. D'altra banda, es modifica el règim sancionador per incompliment del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, per tal d'apropar el model a un sistema que es centri en sancionar l'excés de consum, i prengui en consideració un període trimestral com a constitutiu de la infracció, la qual cosa permet tenir en compte la tendència en l'evolució del consum en un període més dilatat i en conseqüència modular la sanció de manera que el resultat de l'expedient sigui més

ajustat a les circumstàncies concurrents. Alhora, s'introdueixen criteris específics de graduació de la sanció que permetran ajustar la quantia a les accions que estigui emprenent el municipi o la persona titular del servei per revertir la situació.

13. També en relació amb el règim sancionador, s'introdueix una mesura destinada a facilitar l'ajornament i/o fraccionament de pagament sense interessos de les sancions imposades a ens locals per incompliment del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera.

Anàlisi i impacte pressupostari

A efectes d'impacte pressupostari, d'acord amb l'informe justificatiu del secretari general del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, aquest Decret llei proposa la modificació del règim sancionador regulat al Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre. La consideració d'un període trimestral com a base del règim sancionador implicarà, a grans trets, una reducció a una tercera part de l'import de les sancions aplicables, tot i que tampoc aquesta dada es pot conèixer de manera exacta, atès que la recaptació per aquest concepte no es va iniciar fins el mes de setembre de 2023 i no tots els expedients estan resolts ni han adquirit fermesa. Es calcula la reducció dels ingressos per l'Agència Catalana de l'Aigua en uns 650.000 euros mensuals, a grans trets.

S'ha de tenir en compte que la mesura suposarà una reducció del nombre d'expedients tramitats a una tercera part dels actuals, amb el consegüent estalvi en despeses de gestió.

A nivell del sector públic català aquest efecte és neutre, perquè els responsables de les infraccions són els titulars del servei d'abastament, que en tot cas són administracions locals.

Atès que l'objectiu del règim sancionador no és recaptatori sinó que pretén la conscienciació dels titulars del servei sobre la necessitat d'ajustar les dotacions d'aigua abastada, els efectes abans descrits s'assoliran igualment però alliberant més recursos locals que es podran dedicar a l'adopció de mesures d'estalvi.

Per altra banda, l'ACA ha publicat un model d'ordenança municipal reguladora de les mesures aplicables a l'abastament d'aigua potable i als usos de l'aigua en situació de sequera. Aquest model pretén dotar als ajuntaments de les mesures necessàries per fomentar l'estalvi en els consums d'aigua i regular els usos de l'aigua en el municipi en situació de sequera. Des de la publicació del model de l'ordenança de sequera el novembre 2023 fins a 170 municipis han aprovat l'ordenança i molts d'altres l'estan tramitant.

Conclusions

Aquest centre directiu, des del punt de vista estrictament pressupostari, **informa favorablement** sobre el Projecte de Decret llei pel qual s'adopten mesures urgents per pal·liar els efectes de la sequera en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya, **en el benentès que la menor recaptació de l'ACA es compensarà amb el benefici**

social de la mesura i que els ens locals podran destinar aquests recursos a l'adopció de mesures d'estalvi d'aigua.

La directora general de Pressupostos